

Sygn. akt. IV Ka 786/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2015 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział IV Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Grzegorz Szepelak

Sędziowie SSO Jerzy Menzel

SSR del. do SO Anna Statkiewicz (spr.)

Protokolant Anna Jarosz

przy udziale Elżbiety Okińczyc Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 17 września 2015 r.

sprawy **P. D.**

syna J. i D. zd. T. urodz. (...) we W.

oskarżonego o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia- Fabrycznej

z dnia 19 maja 2015 r. sygn. akt II K 1462/14

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od Skarbu Państwa (Kasa Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej) na rzecz adwokata R. K. (1) kwotę 516,60 złotych (pięciuset szesnastu i ⁶⁰ / 100 , w tym VAT) tytułem nieopłaconej obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Sygn. akt IV Ka 786/15

UZASADNIENIE

P. D. został oskarżony o to, że w okresie od 18 września 2014 r. do 18 października 2014 r. we W. znęcał się psychicznie na ojcem J. D. oraz matką D. D. (2) w ten sposób, że będąc pod wpływem alkoholu wszczynał awantury, podczas których wyzywał ich słowami powszechnie uznanymi za obelżywe oraz kierował wobec nich groźby karalne pozbawienia życia i zdrowia, które wzbudziły w w/w uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, przy czym zarzucanego czynu dopuścił się mając w stopniu znacznym ograniczoną możliwość rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem tj. o czyn art. 207 §1 k.k. w zw. z art. 31§2 k.k.

Wyrokiem z dnia 19 maja 2015 r. w sprawie o sygn. akt II K 1462/14 Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu w II Wydziale Karnym:

I. uznał oskarżonego P. D. za winnego popełniania zarzucanego mu w części wstępnej wyroku z tym ustaleniem, że czynu dopuścił się w okresie od 18 września 2014 r. do 14 października 2014 r., a także, że zachowanie oskarżonego polegało również na natarczywym domaganiu się pieniędzy na alkohol, to jest przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 31§ 2 k.k. i za to podstawie art. 207 § 1 k.k. wymierzył mu karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności,

II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 k.k. oraz art. 73 § 2 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności zawiesił oskarżonemu warunkowo na 5 (pięć) lat okresu próby i oddał go w tym czasie pod dozór kuratora sądowego,

III. na podstawie art. 72 § 1 pkt 5 k.k. zobowiązał oskarżonego do powstrzymywania się w okresie próby od nadużywania alkoholu,

IV: na podstawie art. 72 §1 pkt 6 k.k. zobowiązał oskarżonego do poddania się leczeniu odwykowemu w zakresie uzależnienia od alkoholu najpóźniej w ciągu 1 (jednego) roku od uprawomocnienia się wyroku,

V: na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania od 14 października 2014 roku do 15 października 2014 r., przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności odpowiada jednemu dniowi kary pozbawienia wolności.

Nadto Sąd zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów procesu i nie wymierzył mu opłaty, a także zasądził na rzecz adw. R. K. (2) kwotę 888 złotych plus VAT tytułem zwrotu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Przedmiotowy wyrok zaskarżył w całości obrońca oskarżonego.

W treści sporządzonej apelacji podniósł następujące zarzuty:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający istotny wpływ na jego treść, a polegający na bezpodstawnym:

- stwierdzeniu, że w oparciu o przeprowadzone postępowanie i zgromadzony materiał dowodowy tj. zeznania pokrzywdzonych, świadków, wyjaśnień oskarżonego – znajdujących się w aktach sprawy – oskarżony P. D. jest winnym popełniania zarzucanego mu czynu z art. 207 § 1 k.k., podczas gdy właściwa i wszechstronna analiza zebranego materiału dowodowego oraz okoliczności w jakich zostały złożone zeznania pokrzywdzonego J. D. wskazują, że zdarzenie z dnia 14 października 2014 r. w istocie miało inny przebieg, a tym samym wersja podana przez oskarżonego jest w pełni prawdziwa i wiarygodna, co winno doprowadzić do wyciągnięcia odmiennych wniosków, a konsekwencji oceny, że nie zostały spełnione przesłanki określone w art. 207 § 1 kk oraz uznaniem oskarżonego P. D. za niewinnego zarzucanego mu czynu,

- błędne ustalenie, że oskarżony dopuścił się przestępstwa znęcania psychicznego i fizycznego nad rodzicami w trakcie pobytu w domu podczas, gdy prawidłowa analiza materiału dowodowego prowadzić winna do odmiennych ustaleń i wskazuje, że w sprawie co najwyżej można stwierdzić, że między oskarżonym a pokrzywdzonym dochodziło w okresie wskazanym w akcie oskarżenia do konfliktów rodzinnych, inicjowanych zazwyczaj przez J. D. (ojca), w którym żadna ze stron nie miała dominującej przewagi.

2. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a to:

- art. 5 k.p.k. i art. 7 k.p.k. tj. naruszenie zasady domniemania niewinności i swobodnej oceny dowodów, poprzez odmówienie wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego co do relacji rodzinnych i stosunków panujących w rodzinie D., co przekłada się na stwierdzenie, że wszelkie konflikty są inicjowane przez oskarżonego w sytuacji, gdy rola ojca jest niepośrednia, a jak wynika z zachowania matki D. D. (2) jest ona pod wpływem męża, który ma bezpośredni wpływ na jej kontakty z synem, które są przez niego negowane, jak też nieuwzględnienie tych okoliczności i dowodów przemawiających na korzyść oskarżonego.

- art. 207 § 1 k.k. poprzez uznanie, że w zachowaniu oskarżonego zostały spełnione przesłanki z tego artykułu, podczas gdy prawidłowa weryfikacja materiału dowodowego, a w szczególności dowody osobowe, a nie bezkrytyczne danie wiary zeznaniom pokrzywdzonego J. D., który miał interes w tym aby obciążyć oskarżonego, z zamiarem usunięcia go z mieszkania – podczas gdy z jego zeznań nie wynika wprost i jednoznacznie, aby oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu.

W oparciu o powyższe zarzuty apelujący wniósł zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie P. D. od zarzucanego mu czynu, a w związku z tym o zmianę dalszych rozstrzygnięć Sądu oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa adwokackiego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego P. D. nie zasługiwała na uwzględnienie.

Po zapoznaniu się i szczegółowym przeanalizowaniu akt sprawy uznać należy, że Sąd Rejonowy przeprowadził postępowanie rozpoznawcze w sposób prawidłowy, gromadząc i ujawniając wszelki materiał dowodowy, dążąc do wyjaśnienia istotnych dla rozstrzygnięcia kwestii, a następnie tak zebrany materiał dowodowy ocenił prawidłowo i wszechstronnie, a jego całokształt dawał wystarczające podstawy ku temu, by uznać oskarżonego winnym popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 207§1 k.k.

Sąd odwoławczy podzielił pogląd Sądu Orzekającego, odnośnie tego, iż materiał dowodowy zgromadzony w toku postępowania nie pozostawia wątpliwości odnośnie winy i sprawstwa oskarżonego, a także okoliczności popełnienia przez niego przestępstwa znęcania się. Sąd Rejonowy dokonał wnikliwej oceny dowodów zgromadzonych w sprawie, wskazując które z nich i w jakim zakresie zasługują na wiarę, a przedstawiony w treści uzasadnienia sposób wnioskowania Sądu I instancji jako w pełni logiczny zasługiwał na pełną akceptację Sądu Odwoławczego. Sąd ten w sposób szczególnie wnikliwy analizował dowody przeprowadzone w sprawie, wskazując na zbieżności w treści relacji poszczególnych osób, pozwalające na dokonanie pewnych ustaleń. W sprawie niniejszej nie doszło też do naruszenia art. 5 § 2 k.p.k.

W treści apelacji nie wskazano na żadne istotne okoliczności, które pozostałyby poza rozważaniem Sądu Rejonowego, ani żadnego argumentu czy dowodu przekonującego, że ustalenia faktyczne pozostają w sprzeczności z kryteriami prawidłowego rozumowania czy doświadczenia życiowego. Analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd Odwoławczy w zupełności podzielił argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Rejonowy ustalając stan faktyczny w sprawie oparł się w głównej mierze na treści zeznań pokrzywdzonych J. D. i D. D. (2), a także świadków w osobach funkcjonariuszy Policji P. S. i M. N., i słusznie podnosi, że istnieją podstawy ku temu, by uznać je za wiarygodne.

Zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego jak i doktrynie zauważa się dobitnie, iż zeznania świadka, który występuje w sprawie w charakterze pokrzywdzonego, mogącego subiektywnie i emocjonalnie relacjonować przebieg wydarzeń, należy poddać ostrożnej i bardzo wnikliwej ocenie (Wyrok SN z 21. 08. 1973r., IKR 128/73, B. (...), z. 10-11, poz. 180.). Z pewnością sądowi nie wolno tracić z oczu możliwości zeznawania nieobiektywnego. Zeznania pokrzywdzonego winny być zatem szczególnie głęboko analizowane, zarówno pod kątem ich spójności i logiczności, jak również w odniesieniu do innych dowodów zgromadzonych w sprawie. Tylko w ten sposób oceniane zeznania pokrzywdzonego mogą stać się podstawą ustaleń faktycznych w sprawie.

Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd I instancji wymogi przedstawione powyżej wypełnił w sposób rzetelny. Za w pełni uzasadnione należało uznać stwierdzenia tegoż Sądu o tym, że relacje pokrzywdzonego J. D. składane w toku całego postępowania pozostawały logiczne i konsekwentne. Świadek od samego początku konsekwentnie twierdził, że jego syn znęca się nad nim i nad żoną. Spójnie opisywał sytuacje konfliktowe i sposób zachowania syna. Nie uległ namowom żony, która jako matka, chciała uchronić syna przed konsekwencjami karnymi. Jednocześnie Sąd I instancji analizując

zeznania świadka wziął pod uwagę czynniki, które mogłyby zaważyć na jego wiarygodności, przeprowadzając w tym zakresie stosowne postępowanie dowodowe, w postaci opinii biegłego psychologa.

Słusznie ocenił Sąd również zeznania pokrzywdzonej D. D. (2), uznając je za wiarygodne tylko w części. Na etapie postępowania przygotowawczego, pokrzywdzona potwierdziła fakt znęcania się psychicznego syna nad nią i jej mężem. Po przybyciu Policji na miejsce zdarzenia zeznała, że syn, będąc pod wpływem alkoholu, w przyпадку agresji, rzucił w nią nożem kuchennym, dodatkowo pokazując funkcjonariuszom zasinienie na udzie. Następnie, chwilę po tym zaczęła zmieniać wersję wydarzeń. Te zeznania pozostawały w sprzeczności z treścią zeznań J. D., a przede wszystkim z zeznaniami świadków P. S. i M. N.. Osoby te będąc zupełnie obce dla oskarżonego i pokrzywdzonych, nie miały interesu w składaniu nieprawdziwych zeznań. Dodatkowo fakt, iż są to funkcjonariusze Policji, którzy przybyli na miejsce zdarzenia, na skutek polecenia służbowego, czyni ich relację obiektywną i wiarygodną. Świadkowi ci wykonywali typowe czynności, charakterystyczne dla ich pracy, nie ma żadnych podstaw, by przyjąć, że składając zeznania nie zachowali bezstronności. Analizując zatem treść zeznań pokrzywdzonej D. D. (2) nie można było nie dostrzec w nich elementów przekonujących o tym, że stanowią one jedynie próbę pomocy oskarżonemu.

Sąd Odwoławczy, podobnie jak uprzednio Sąd I instancji, nie miał wątpliwości, że D. D. (2) zeznając przed Sądem próbowała chronić syna przed skutkami prawnokarnymi jego zachowania tak usilnie, że odpowiedzialnością za tę agresywność syna, obarczała siebie oraz swojego męża J. D., wskazując, że prowokuje on syna. Ocenę tą Sąd II instancji wywiódł ze szczegółowej analizy zeznań pokrzywdzonej. Wskazać przy tym należy, na co zresztą zwrócił uwagę Sąd I instancji, że w opinii biegłego sądowego z zakresu psychologii jednoznacznie stwierdza, u pokrzywdzonej syndrom współuzależnienia, charakteryzujący się m.in. postawą rezygnacji z realizacji własnych potrzeb i idealistyczną wiarą w zmianę osoby uzależnionej. Słusznie zatem zauważył Sąd Rejonowy, że zachowanie pokrzywdzonej wskazuje, iż kierując się matczyną miłością chce ona chronić swojego syna, licząc na poprawę jego zachowania i ustabilizowanie sytuacji w domu.

Dokonując więc oceny treści zeznań pokrzywdzonej złożonych w toku całego postępowania pod kątem ich wiarygodności, starał się w możliwie największym zakresie znaleźć potwierdzenie w dowodach obiektywnych. Charakter zachowań zarzucanych oskarżonemu (następujących w obrębie wspólnego mieszkania, a zatem w miejscu o ograniczonej dostępności osób postronnych) sprawiał, że brak było osób, które byłyby bezpośrednimi obserwatorami całości zdarzeń stanowiących przedmiot postępowania. Zdaniem Sądu Odwoławczego treść zeznań funkcjonariuszy Policji interweniujących na wniosek J. D. oraz D. D. (2) w okresie od 18 września 2014 r. do 14 października 2014 r. oraz zeznania J. D., jak również dowody z dokumentów w postaci opinii sądowo – psychologicznych potwierdzały okoliczności wskazywane przez pokrzywdzoną w zakresie w jakim uznano je za wiarygodne.

Sąd Rejonowy prawidłowo uznał również, że nie mogły prowadzić do odmiennych ustaleń faktycznych dowody z zeznań pozostałych świadków, a mianowicie M. L. i A. O., z uwagi na brak w ich treści informacji istotnych i pewnych. Obie te osoby przyznały, że nie jest im znana sytuacja domowa państwa D..

Reasumując, ustalony prawidłowo przez Sąd I instancji stan faktyczny, pozwalał na dokonanie ustaleń w takim kształcie, jak wskazany w treści uzasadnienia. Niewątpliwie P. D. w okresie od 18 września 2014 r. do 14 października 2014 r. znęcał się psychicznie nad ojcem J. D. oraz matką D. D. (2) w ten sposób, że będąc pod wpływem alkoholu wszczynał awantury, podczas których wyzywał ich słowami powszechnie uznanymi za obelżywe oraz kierował wobec nich groźby karalne pozbawienia życia i zdrowia, które wzbudziły w nich uzasadnianą obawę, że zostaną spełnione, przy czyn zarzucanego czynu dopuścił się mając w znacznym stopniu ograniczoną możliwość rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem. Wskazać przy tym należy, że przyjęciu takiej kwalifikacji prawnej nie sprzeciwia się okoliczność, że pokrzywdzony tj. ojciec oskarżonego, przeciwstawiał się zachowaniu syna, wzywał policję, podejmował działania by go zdyscyplinować.

Sąd Odwoławczy nie podzielając zatem zarzutów podniesionych w apelacji, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację wniesioną przez obrońcę oskarżonego za oczywiście bezzasadną.

O kosztach nie opłaconej obrony z urzędu Sąd orzekł na podstawie § 14 ust. 1 pkt. 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. Nr 2002 r. Nr 163 poz. 1348)

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 624 § 1 kpk mając na uwadze trudną sytuację finansową oskarżonego.